

ներու Յովհաննէս պատրիարքի կողմէն ու վաւերագիրներու եւ հրովարտակներու, պետական պաշտօնեաներէն ոմանց յարուցած արգելքներուն պատճառաւ անկատար կը մնայ խնդիրը (անդ, էջ 1006): 1840ին Մեսրոպ վրդ. նորոգած է նաև Յոպպէի վանքը և շինած է տեսչարանի վրայի յարկը՝ որ այժմ կը կոչուի պատրիարքարան. այս մասին կը գտնուի հետեւեալ յիշատակարանը սանդուխներու վերի աստիճանի կամարին վրայ. «Ի պատրիարքութեան Տ. Գարրիէլ արքեպիսկոպոսին, ի վայելումն և յիշատակ ազգիս Հայոց. Յոպպէի Ս. Նիկողայոսի վանքն նորոգեցաւ ի դրանէ մինչեւ ցվեր գեղեցիկ սենեկօք. ձեռամբ եւ աշխատութեամբ Տիգրանակերտցի Մեսրոբ վրդ. ըէիզին, յամի Տեառն 1840»:

Յոպպէի վանքին գլխաւոր շինարարութիւնները յիշելէ յետոյ պարտք կ'զգամ յիշատակել հոս ամբողջ Յոպպէ քաղաքին նարինջի պարտէզներուն օգտակար մէկ գործը, զոր կատարած է անունն անյայտ Ս. Յակոբեանց միաբան մը, որ ժէ. դարու ըսկիզբը Հնդկաստանի և Չինաստանի Ս. Աթոռոյ նուիրակ կարգուած ըլլալով՝ վերադարձին իրեն հետ բերած է «Շամմութի» կոչուած խոշոր նարնջի պատուաստը: Հայ նուիրակին այդ պատուաստին շնորհիւ է որ ազնուացած եւ հիւթեղյած է Յոպպէի նարինջը: Անոր պարտէզները կ'արտադրեն խոշոր և համեղ այն պտուղը՝ որմէ ամէն տարի հազարաւոր անուկներով կ'արտադրուի արտասահման եւ երկրին ամէն կողմերը: Այս ծանօթութիւնը ինձ հաղորդած է Յոպպէաբնակ գիտնական Տիար Ֆրէտէրիք Մուրատ՝ որ իր հանգուցեալ հօրեղբորմէ լսած է այս տեղեկութիւնը, զոր հաւանաբար ան քաղած է արաբերէն տեսրակէ մը:

6. Դէպքեր՝ որ տեղի ունեցած են Ս. Նիկողայոս վանքին մէջ..

1772ի ժամանակ Օսմ. պետութիւնը պատերազմ ունէր Ռուսաց դէմ. նոյն ժամանակ Եգիպտոսի Մէմլուքներէն մին՝ Ալի Պէկ կ'ապստամբի ու կը տիրէ Եգիպտոսի, Ասորիքի և Արաբիոյ և յետոյ միանալով Աքքեայի Շէյխ Դահիր Օմարի հետ կը յարձա-